

Grîngî û Rola Şêx Ebdusselam Barzanî di «Rêxistina Kurd» de (1908-1914)
*The Role and importance of Sheikh Abdulsalaam Barzani in the "Kurdish
Movement" (1908-1914)*

3rd International Congress of Kurdish Studies
Koya University and University of Zakho
November 1, 2019 – November 5, 2019

Sedat ULUGANA

Pro Armenia

Paraissant le 5 et le 20 de chaque mois

Rédacteur en Chef :
Pietro QUILLARD
Adresser tout
ce qui concerne la Direction
à M. Pierre QUILLARD
Rue La Fontaine, 66, PARIS

Secrétaire de la Rédaction :
Joan LONGUET

ADMINISTRATION :
3, Rue de Pondichéry 3
PARIS

COMITÉ DE RÉDACTION :

G. Clemenceau, Anatole France, Jean Jaurès

Francis de Pressensé

ABONNEMENTS :
France..... 8 »
Étranger..... 10 »

ABONNEMENTS :
France..... 8 »
Étranger..... 10 »

Ce numéro paraît en retard à cause du surcroît de besogne imposé par la grève aux imprimeries continuant à travailler parce qu'elles appliquaient d'avance les formules syndicalistes.

SOMMAIRE :

Informations : Nouveaux massacres au Caucase ; Le mouvement kurde ; L'assassinat de Périd Bey ; Les affaires sont les affaires ; Le Sultan a peur. — La Quinzaine : Après Algésiras (PIERRE QUILLARD). — Arménie Russe : Lettre de Tiflis ; Un appel aux deux peuples. — L'opinion publique et la cause arménienne (ROBERT D. MANN) ; d'après l'Arménia de Boston. — Nouvelles d'Orient : Macédoine ; Refus d'impôt ; L'affaire égyptienne et l'affaire persane ; L'assassinat de Bedivan-Pacha (P. Q.) — A Yildiz, d'après l'Outlook de Londres.

rent immédiatement à bombarder le quartier arménien. La lutte eut un caractère opiniâtre. Pendant des heures, les assiégés se défendirent avec un grand courage, en dirigeant un feu nourri sur l'ennemi. Enfin, des incendies s'étant déclarés, les Arméniens eurent à faire le choix entre les rues, où ils seraient exposés au feu des assaillants et les maisons qui brûlaient. Les uns continuèrent de tirer par les fenêtres barricadées jusqu'à ce que les maisons se fussent écroulées en les ensevelissant sous les décombres. Les autres, suivis de femmes et d'enfants qui pleuraient, descendirent dans les rues, où ils furent massacrés, malgré une résistance héroïque. Des femmes, armées de revolver, tiraient sur les Tartares ou se jetaient dans la mêlée, le poignard à la main.

Avant la nuit, les Arméniens avaient été anéantis, par suite de la supériorité numérique des Tartares. Le quartier arménien est réduit à un amas de décombres. Des centaines de cadavres d'hommes, de femmes et d'enfants gisent dans les rues, nombre de ces cadavres étant méconnaissables, en raison des mutilations qu'ils ont subies. Il n'y a pas de blessés, les Tartares n'ayant épargné personne. Pendant toute la durée de cette affaire, la police et la troupe se sont tenues à l'écart et ont refusé d'écouter les Arméniens, qui demandaient des secours. Des massacres analogues sont signalés à Andash et ailleurs.

(Le Matin.)

Genève, 20 avril.

Nous venons de recevoir de Tiflis la dépêche suivante :

Le gouvernement russe, sous pré-

texte de désarmement, continue ses cruautés. Les nouvelles reçues d'Elisabethpol et de Choucha sont alarmantes. En voici quelques-unes :

Le régime de la terreur dans le district de Choucha est révoltant. Le gouverneur Freylikh, accompagné de 400 cosaques, et le fonctionnaire Ermo-layeff bombardèrent les villages Togh, d'Aghlar, Ozoukh et Sos. Beaucoup de maisons sont détruites. On a confisqué 25 fusils et infligé 3,000 francs d'amendes. 25 paysans arméniens ont été torturés impitoyablement. Le reste des habitants s'enfuit du côté des montagnes. Les cosaques enragés, encouragés par le gouverneur, ont commis toutes sortes de cruautés. Ils pillèrent dans les maisons.

De nombreuses femmes et jeunes filles ont été violées sous les yeux de leurs parents. Quelques-unes, désespérées, se suicidèrent. Les habitants, effrayés, ne veulent pas entrer dans leurs foyers.

Ces barbaries rappellent le temps des Tamerlan et des Gengis Khan. La population arménienne de Tiflis est surexcitée à cause de ces nouvelles. Une députation demanda au vice-roi de mettre un terme à ces atrocités. Si le gouvernement continue sa politique, les comités révolutionnaires arméniens seront forcés de renouveler leur action.

Le mouvement kurde.

Les nouvelles parvenues à la Porte font savoir que le mouvement kurde qui s'était produit dans les régions montagneuses de Dorsim, à quelque distance d'Erzeroum, s'est développé ; des massacres partiels d'Arméniens ont eu lieu.

Despêka «Rêxistina Kurd» (1900-1908)

- Di despêka salên 1900î de li Kurdistanê di nav eşîran de dûrîşmeya « Kurdistan ji bo Kurdan » helwesteke bihêz bû li hemberî (Romê) Osmaniyan
- Hêdî Hêdî li Stenbolê di nav kurdan de, di derdorê vê dûrîşmeyê de (« Kurdistan ji bo Kurdan ») hişmendiyeke Kurd ava dibû ku xwediyê vê hişmendiye bêtir kurdên ciwan û xwande bûn.
- Hişmendiya Kurd ,di despêka êwra Jon Tirkan de (1908) qulibî şeklekî polîfik û bi vî avayî li Stenbolê « Kurd Teavvun û Terakkî Cemiyetî » (Komela Arîkarî û Pêşveçûn a Kurd) (1909) hat damezirandin.

Der . . . im N. Gergok

کرد

تعاون و ترقی غزنیسی

۱۳۲۴

جیتک واسطه نشر انکاریدر
تاریخ تاسیس ۱۳۲۶ - ۱۳۲۴

نومرو ۱ شمذیک هفتهده بردفده نشر اولنهجق دینی، علی، سیاسی، ادبی، اجتماعی غزتهدر ۱ جلد ۱

مذرجات

مقدمه سلیمانیهلی م. توفیق	کردجه انصاح بدیع الزمان ملا سعید کردی
جیتک بیاننامهسی	کردجه مقالهالر سیاح شوقی
تألیف سیاسی ا.ع.	کردجه شعرار سلیمانیهلی توفیق
کردار و کردستان بابان زاده اسماعیل حتی	سلاماق رسم عالیسی
عناصل امریقاسی و سعادت	بو قوتناز = نحریم
مستقبله عشایر دیاربکرلی احمد جیل	کرد ارباب فکر و قائمه رجانه
عسکرک سلیمانیهلی فتھی	اعتذار
مهم بر عریضه رئیس جیت سید عبدالقادر	تفرافذر
کرد و شجاعت اقوام ملاطیهلی بدری	

در سعادت

سلانیک مطبعهسی
۱۳۲۴

Belavbûna «Rêxistina Kurd» (Fermî)

- Di heman demê de (1909) Li wîlayetên Kurdistanê (Bitlis, Wan, Erzurum, Dîyarbekir, Heleb, Elezîz û Mûsil) şaxên «Komela Arîkarî û Pêşveçûn a Kurd» (Kurd Teavun ve Terakki Cemiyeti) hatin damezirandin û ji van şaxan re digotin «Kurd Kulub» (Kûlûba Kurd).
- Di heman sale de (1908) rojnameyek bi navê «Kurd Teavun ve Terakkî Gazetesî» (Rojnameya Arîkarî û Pêşveçûn a Kurd) hat weşandin ,ku Suleyman Nazîf yê (bi eslê xwe Kurd bû) ku demek şûn de bibûya waliyê Mûsil û Şêx Ebdusselam Barzanî idam bikira jî nivîskarê vê rojnameyê bû.
- Her weha ev karen Rêxistina Kurd yên «Fermî» bûn

سوق نومروسی	۹۹	متوسط مرکز	
ارسال تاریخی	۱۳۰۳	کشیده بیدن مأمور	
ارسال ساعتی	۱۳:۰۰	اخذ بیدن مأمور	
سوق مأموری	۱۳۰۳	اخذ تاریخی	
L'état n'accepte aucune responsabilité a raison du service de la télégraphie			
عملی نومروسی	کلمات	روز و یا شب	دقیقه
N° du dépôt	Nombres des mots	Group	Date du dépôt
			Heures Minutes
			Matin ou Soir
			Voies
			اشارات
			Ind. non taxées

عادت قریب اید بر ماہ اقدس اخیل شریف الوب و ارطونک نوزده بدر قریب کتبیجه دریکه فایده ایی
 اسدخ هویطری تعقب ایله اوزده ویرینه بریسی مؤثره اولره ورود استیانی استم حقیقه استی
 پروا قانیات هویطری سائر محله بصره غیرتو دخط و شیل ایتده صله و ارطونک و غیره
 نوبت نایب سانه هیزلی غیرتو و عقیق الیه منسوب حاله و احد دردیگه انالره خاتمام اریهم
 و حاله بصره اید قریب محمود و داخوطة له محمد ابرک خایره کیدرک اری اری مجلس قریب و جوار
 اکراری بالیج خیر و تسویه اعتماد بر بولک مقصد طالع ایلک باره الیه کویه ایله ایسه حاله
 باطناً و بیروناً بر عدوت اوزده ایلدی اظه و قضا مؤسسه کی قریب و شروطن قریب اتمامه عبارت اریهم
 قریه کویه کورلنده هلاکوه عشیق نام عقیق امانه کوی بیته بییه ایتمه زیاده عشره هویطری
 ایسه عشیق سعید به مؤسسه بصره اسدخ علی موسی و حاکم بکر و حکومده علی خانی بنده شهادت کیدر
 وایه دیورنده کمال و سلطانه شجره و بولون اید ملامتورده عشرتورده اتمده ایدرک دلم نوجال اید
 بولک اخلطی برین اتماد ایدر شروطن ادره خاستوا شیو خایسه و قضا قریب دندر انظار ایدر حرم
 ایشاه اتمه مقدر و حاضر اولونوی بانه ایهم الهه هادی کوی بولر بر رضی ثمر اتمامه و سائر بر خیره مؤثره
 علیه اولره ادره و طره خایله ایشواسی کویه کیم انصاط انسی دلمی و کورده صلیب و حقیقه الهالی
 هارنده و کیم ایدر محذره حلیس اولره حاره مستقیمه الهالی مؤثره نانه اسدخ قریب
 جماعتی ماسه موهب و لیل
 و ارطونک اریهم

Belavbûna «Rêxistina Kurd» (Na- Fermî)

- Li gor Sîxûrê dewleta Osmanî di tevahiya Kurdistanê de hewildanek netewî a kurd hebû û dikir ku serî bilind bike.
- Li Kurdistanê sê Terîqên Xalidî û hîn serokeşîr û malbatên bi bandor (Nexşêbendî) piştgiyaya hewildana netewî a Kurd dikir :
- Nehrî (Seyîd Abdulkadir- bixwe Serokê Giştî yê Komela Arîkarî û Pêşveçûn a Kurd bû)
- Hîzan (Seyîd Eli-Şêx Şabedîn – Xelîfe Mela Selîm)
- Barzan (Şêx Abdusselam)
- Malbata Bedirxan
- Serokên Eşîra Cibran, Hesenan, Heyderan , Celaliyan , Sipkan , Ertoşyan

soucieux de leur imposer son autorité, ceux-là jouissaient d'une sorte d'indépendance. Après le régime constitutionnel, paraît-il, a compris la nécessité de faire sentir son pouvoir aux kurdes. Après Chéïkh Séïd Daka c'est contre Chéïkh Abdul Selam de Barzan qu'il s'est décidé d'agir. Celui-ci, outre ses actes de déprédations auxquels il se livre de temps à autre contre les nestoriens, est accusé également d'avoir donné refuge à un certain Sarrafet bey, de nationalité tcherkez, soupçonné comme étant parmi les assassins de Mahmoud Chevret pacha et qui mène actuellement parmi les kurdes de ces parages-là une forte propagande antigouvernementale. Des troupes ont été expédiées d'ici pour aller châtier le Chéïkh de Barzan, qui, en dernier moment, serait reconcilié avec son ancien ennemi le Chéïkh de Chemdinan pour se livrer ensemble à des représailles.

Mouvement Kurde à Bitlis

À propos du mouvement kurde les informations de Bitlis sont les suivantes. Le Vali de Bitlis ayant fait arrêter à Rhizane un certain kurde Molla Selim, accusé comme propagandiste parmi les kurdes, le fait ramener sous escorte à Bitlis; à trois heures de distance de la ville village kurde, l'escorte subit une attaque de la part des kurdes accourus de tout côté.

Parçebûna Rêxistina Kurd

- Di navbera salên 1910-1913an de rêxistina Kurd li temamê Kurdistanê belav bû.
- Di van salan de di navbera Malbata Bedirxaniyan û serokê «Komela Arîkarî û Pêşveçûn a Kurd» (Kurd Teavun ve Terakki Cemiyeti) Seyîd Abdulqadir Nehrî de nakokî derketin û ev bû sedema parçebûyîna Rêxistina Kurd
- Şaxa («Komela Arîkarî û Pêşveçûn a Kurd»- Kurd Teavun ve Terakki Cemiyeti) ku serektiya wê Seyîd Abdulqadir Nehrî dikir, bi awayekî fermî kare xwe dimeşand û ji bo kurdan bêtir «mafên çandî» diparast, endamên vê şaxê elîf û entelektûel bûn û bêtir devdora Stenbol bûn.
- Şaxa («Rêxistina Kurd-Îrşad) ku serektiya wê ji mala Bedirxaniyan Ebdurezaq Bedirxan dikir, di bin hukmê ûris de Kurdistanek otonom (xweser) dixwast û endamên wê serokên eşîr, şêx û zabitên Alayên Hemîdiye bûn, bêtir li Kurdistanê li wîlayetên wek Wan, Bitlis û Mûsilê de cîh digirtin

Van, le 8 Avril 1914.

38

Le Gérant du Vice-Consulat de France
à Van à Monsieur le Consul de France à Trébizonde.

J'ai l'honneur de vous informer des faits
importants survenus pendant le mois de Mars
dans les Vilayets de Van et de Bitlis.
Expédition militaire contre le Cheikh de Barzan.

Il est peut-être à votre connaissance
que dans le Vilayet de Moussoul à une localité
dite Barzan, il y a un Cheikh Kurde dont l'influence
s'étend sur les tribus et les populations Kurdes
jusqu'aux environs de Diarbékir. Sous l'ancien
régime ce Cheikh de Barzan, ainsi que celui de
Chemdinan exerçaient leurs influences au détriment
du Gouvernement turc, qui n'étant pas soucieux
de leur imposer son autorité, eue la jouissance
d'une sorte d'indépendance. Actuellement, le régime
constitutionnel, paraît-il, a compris la nécessité
de faire sentir son pouvoir aux Kurdes. Après
Cheikh Seïd Baha de Chemdinan, c'est contre
Cheikh Abdul Silam de Barzan qu'il s'est

Destpêka Raperîna Şêx Ebdusselam Barzanî (1905)

- Di sala 1903an de Şêx Ebdusselam bû Serokê Eşîrên Herêmî Barzan (ku Bavê wî Şêx Muhemed heman salê wefat kir)
- Taybetmendî ya wî ew bû ku ,bawer dikir ku li kurdistan herî pêş reformek sîyasî û sosyal pêk were
- Lewma axa herêmê di nav hemî endamên eşîra Barzan de beş kir û wek endamek eşîrê, ji xwe re tene parek girt û ji çihêweriyên şextiyê dest kişand .
- Li 400 gundên Barzan mizgeft vekirin da ku di van mizgeftan de bilî perwerdeya olî , perwerdeya fenî û sosyal jî pêk dihat
- Li hemberî qanûna bacberhevkirina Osmanî derket û di sala 1905an de serî rakir.

15/28th April 1914. --

Kurdish movement

Lately, amidst the mass of daily news, the eye of the reader may have been caught for a few seconds by this short telegram from Urumiah (Persia). "The wellknown Kurdish Sheikh Barzan, routed in an encounter with the Turkish forces, has crossed the Persian frontier to the neighbourhood of Ushmu with 300 armed tribesmen."

Many events of historical interest are from time to time announced even in fewer words. For us looking down from the Caucasus on the events of the Middle East these four lines have a special significance.

The matter concerns Kurdistan, our neighbour Kurdistan, which, though cut up by the frontier line on the maps, still, in race, language, and religion is one whole, and we cannot look with indifference upon what is going on. In truth the parts of this amorphous political body are still in a period of crystallisation, but one must be stupid or feignedly blind not to recognise that the idea of the 'Kurmanji' 'Beylik' (Beylik of Kurdistan) is now passing into the region of fact and is developing in forms of popular masses and popular heroes.

About 200,000 Kurds of Erivan and Kars are under Russian rule. Another considerable mass dwell in South Persia in the sphere of Russian political influence, and lastly a third group scattered on the mountains from the Northern shores of Lake Van to the latitude of Baghdad are now passing through a serious crisis. Even before the

Balkan

Geşbûyîna Raperîna Şêx Ebdusselam Barzanî

- Di sala 1905an de Şêx û malbata wî ji aliye dewleta Osmanî ve dîl hatin girtin û avêtin Zindanê ku di wan salan de birayê şêx Mela Mistefa Barzanî hê zarok bû.
- Demek şûn de Şêx tevî malbata xwe hatin berdan û vegeyriyan herêma Barzan
- 1909an de carek din Şêx serî rakir û raperîna wî vê carê, bêtir rengêk polîfik girt. Paşayê Osmanî Fazil Paşa , bi dehan gundên Barzan şewitand û sedan gundî qetil kir. Şêx reviya di nav Aşuriyên herêma Tîyar û paşê jî wek penaberê polîfik serî li balyozxaneyê Brîtanîyayê ya Mûsilê da.
- Di heman sale de dewleta Osmanî Şêx efvû kir û ew carek din vegeyriya herêma Barzan

remained for a time unmolested. At last, four years ago, the Governor of Mosul, Fazil Pasha, was ordered to undertake a military expedition against the Sheikh and his tribe. The battalions moved against the village of 177 Barzan, the centre of the Sheikh's power, were joined by neighbouring Kurds enemies of the 'Divané'.

At first the Sheikh and his people took refuge with the Chief of the neighbouring autonomous Nestorians, the patriarch Marshimun in Tiara.

The Turks, fearing a quarrel with the fanatical independent Nestorians who numbered more than 20,000 armed men in their 'ashirets', left the refugee in peace, but afterwards treacherously arrested him, and only released him after payment of 4,000 tomans and a year's imprisonment.

There was soon a new military expedition. Two battalions, joined by some thousands of Kurds, were moved against Sheikh Barzan. This column, while passing through a defile, was surprised by Sheikh Barzan's people, shot down and driven to flight, the Sheikh capturing two guns. Of the Turkish soldiers alone there were more than sixty killed, many soldiers and wounded officers were taken prisoners, and quantities of rifles and cartridges were taken by the men of the 'Divané'.

Sheikh Barzan after this disaster, was left in peace until the appointment of Nazim Pasha as Governor General and Commander in Chief of the forces of the Vilayets of Mosul, Baghdad, and Bassorah. To him was assigned by the Young Turks the task of subjecting Sheikh Barzan to the existing Government, for which purpose he sent a considerable force under Ismail Safvet into the Barzan region. The people of Sheikh Barzan prepared for a fierce fight, and took up an inexpugnable position in the mountains.

Ismail

Di Raperîna Şêx Ebdusselam Barzanî de alîgirekî Osmanî

- 1) Di sala 1912an de serleşkerekî Osmanî yê bi navê Yuzbaşî Safvet Beg (Alîgirê Sultan Abdulhemîd bû) ji ber Jontirkan reviya û hat Barzan li gel Şêx Ebdusselam Barzanî û bû alîkarê wî yê herî bilind.
- 2) Heya heman salê Şêx Ebdusselam bêtir Polîfikaya Brîtaniyayê diecîband û hewil dida ku bi wan re bikeve têkiliyê, Bes kengê Serokî konfederasyona Eşîra Caf Mahmûd Berzencî bi Balyozî Rûsî yê Bexdayê re rûnişt bo mîrektiyek xweser (wek mîrgeha Bûhara) di bin hukmê Rûsyayê de, Şêx Ebdusselam biryar da ku ew jî bi Rûsan re têkilî çê bike.
- 3) Safvet Beg ,ji ber ku serbazekî Osmanî bû , rêbazên modern yên polîfikayê û yên leşkerî zor dizanibû, û bi saya wî raperîna Şêx Ebdusselam bilindî asteke profesyonel bû.

دولت علیہ عثمانیہ تلگراف اداره سی

ADMINISTRATION DES TELEGRAPHES DE L'EMPIRE OTTOMAN

L'état n'accepte aucune responsabilité à raison du service de la télégraphie دولت تلگراف معاملاتین دولای مسئولیت قبول اینز [۱۹۰۶]

Retransmission ou Expédition			RECEPTION		
سوق تفریسی No d'expédit.	کشیده اولان مکتوب transmis à	Date	مأمور امضای Signature de l'employé	مأمور امضای Signature de l'employé	Date
		۱۹۰۶			
		۱۹۰۶			

De: ... Pour: ... موردي ...
 No: ... Date: ... ساعت ... دقیقه ...
 Verdit: ... Indic. Eventuelles: ... اشارت محتمله

Handwritten text in Ottoman Turkish script, including a circular stamp and various lines of text.

Civîna netewî

- 1913an de Ebdusselam Barzanî bi tevahiya serekên eşîr û şêxên kurd yên wilayeta Mûsil civiya .
- Ev civîn di heman deme de bi alikariya «rêxistina Kurd» hatibû darxistin û bi mofivasyona «Kurdistana otonom», çend biryar hatibûn girtin:
- 1) Divê li wîlayeta Mûsil ,zimanê Kurdî bibe zimanê fermî û perwerdeya zanistî.
- 2) Divê li wîlayeta Mûsil, qadî û melayên Şafiî bên erkedarkirin.
- 3 Divê li Wîlayeta Mûsil hukmên Şerîatê ,wek hûkmên dadgehî bên tatbîqirin.

С 1 ? ?

Р. ... г. 3573

427

Handwritten notes in Cyrillic script, partially illegible.

11-го Юня вечеромъ агентъ *Messageis Mouchim* передалъ К.Г. Шлиппе, что на пароходѣ "Equateur" прибылъ въ Константинополь курдь Юсуфъ Кямилъ Бедирханъ направляющійся въ Россію и желающій поговорить съ кѣмъ нибудь изъ членовъ ИМПЕРАТОРСКАГО Посольства. Агентъ добавилъ, что французскій Генеральный консулъ въ Бейрутѣ приказалъ командиру парохода не выдавать Бедирхана турецкимъ властямъ, не предупредивъ Русскаго Посольства, даже въ томъ случаѣ, если онъ получитъ приказъ выдачѣ отъ французскаго Ген. Консула въ Константинополь.

Въ 10 часовъ вечера я былъ посланъ К.Г. Шлиппе на пароходъ и видѣлся съ Бедирханомъ. Изъ разговора съ нимъ выяснилось, что онъ принималъ участіе въ послѣднемъ курдскомъ возстаніи, неудавшемся исключительно изъ за того, что Мулла Селимъ началъ это возстаніе 18-го Марта, вмѣсто того чтобы начать его, какъ было условлено, 15-го Апрѣля. Если бы не эта послѣдность Муллы Селима, то вилайеты мосульскій, ванскій и діарькирскій, какъ увѣряетъ Бедирханъ непременно бы отложились отъ Турціи.

"Жить съ турками и терпѣть ихъ правительство мы больше не можемъ, говорилъ Бедирханъ. Весь Курдистанъ ищетъ покровительства Россіи и хочетъ работать съ ней совершенно искренно не такъ какъ армяне, которые, несмотря на всѣ ихъ увѣренія, не"

Biryara Serhildana Gelamperî (1914)

- «Rêxistina Kurd» di bihara 1914an de biryar girt ku tevahiya Kurdistan serhildanekî netewî dest pê bike. Li gor biryara rêxistinê (çawa hûn dibinin di vê rapora rûsî ya balyozê Bitlîsê Chirkof) :
- Şêx Ebdusselam Barzanî dê li wîlayeta Mûsil
- Mela Selîm û şêx Şahabedîn û Seyîd Elî dê wîlayeta Bitlîs
- Kamil Bedirxan, li Sêrt, Hesên Bedirxan li wîlayeta Dîyarbekir
- Ebdurezzaq bedirxan jî dê li sînorê Îran dê êrîşê bibe li ser bargehên leşkerî yên li wîlayeta wan
- Û bi vî şeklî Kurdistanê azad bibe.

دولت علیہ عثمانیہ تلفراف اداره سی

ADMINISTRATION DES TELEGRAPHES DE L'EMPIRE OTTOMAN

L'état n'accepte aucune responsabilité à raison du service de la télégraphie [تلفراف معاملاتدن دولتی مسؤلیت قبول لاین]

Retransmission ou Expédition			RECEPTION		
سوق نومبروس N° d'expédition	کشیدہ اولتان transmis à	Date	مأمور امضاسی Signature de l'employé	مأمور امضاسی Signature de l'employé	سوق نومبروس N° d'ordre
۷		۱۱/۱۱/۱۳۰۰	[Signature]	[Signature]	۱۱

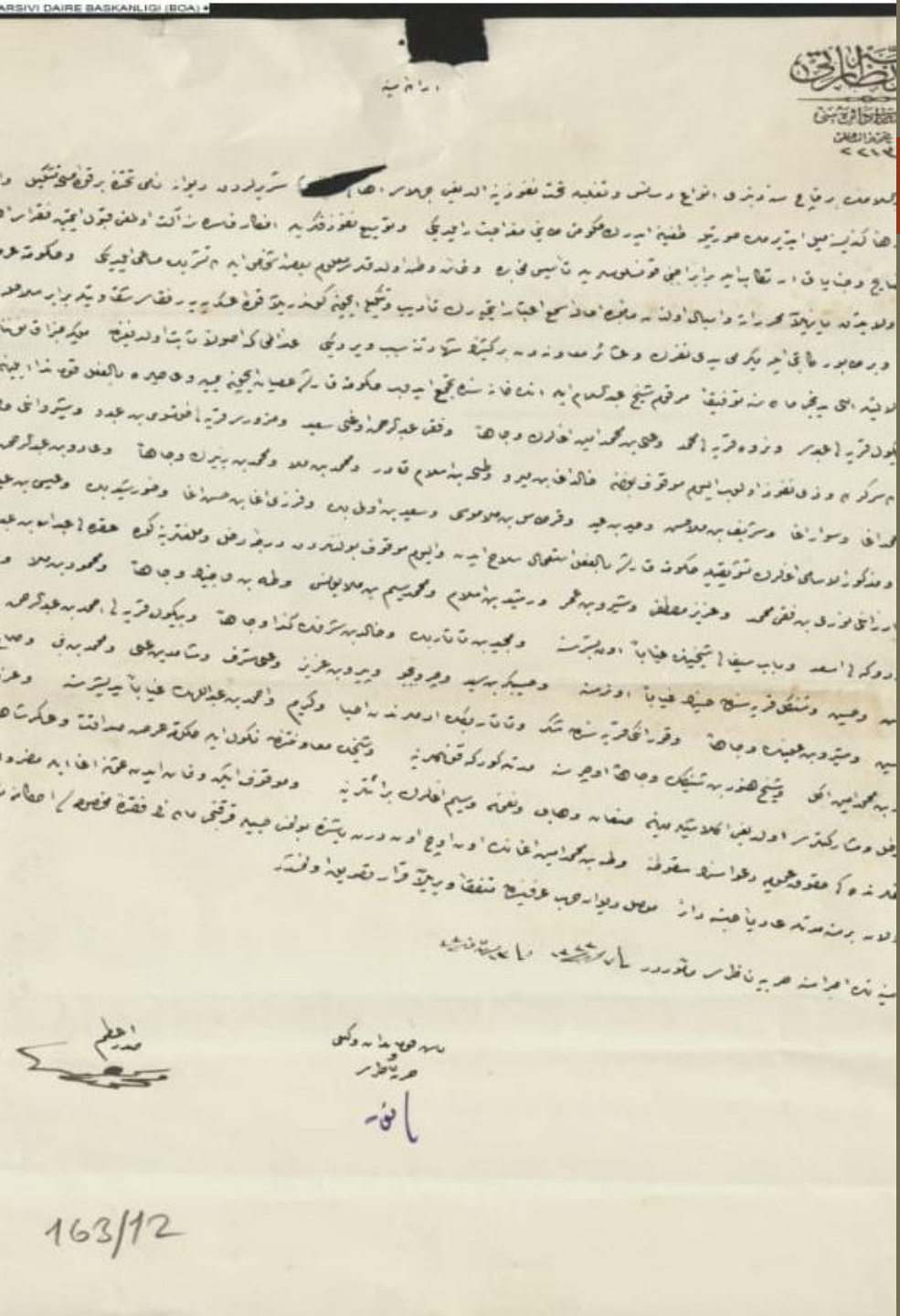
De: عفره
 Pour: موردي
 No: ۱۸۰۰
 Mots: ۲
 Date: ۱۱/۱۱/۱۳۰۰
 Voie: اشارت محنه

راخبره زکاتیه

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 اجمعين
 وبعد
 فبالحمد والثناء
 على من لا ينطق بالالحق
 وحده اعلمنا انه قد
 جعلنا منكم امة
 مودعة
 فبما رحمتك
 جددنا
 وبكفرنا
 زدنا
 وبالهدى
 استقمنا
 وبكفرنا
 زدنا
 وبالهدى
 استقمنا
 وبكفرنا
 زدنا
 وبالهدى
 استقمنا

Têkçûyîna Serhildanê

- Di heman salê de Şêx Ebdusselam hat dorpêçkirin
- Leşkerên Osmanî di xaniyê şêx de lêgerînek bi hûrgilî pêk anîn û di encamê de hîn name û dukumant destxistin
- Li gor nameyan ,têkilîyên xurt di navbera Şêx Ebdusselam, Ebdürrezaq Bedirxan, Sîmkoyê Şîkak û endamên din yê rêxistina kurd de hebû û biryar dabûn ku yê demek nêz de serî rakin.
- Bi vî şiklî haya dewleta Osmanî bi «Serhildana gelemperî çê bû û li gor vê rewşa avarte , li Kurdistanê bi hezaran leşker û cebilxane kom kirin da ku peşiya serhildana kurd bigirin.

Dawî : Şêx Ebdusselam hat xeniqandin

- Li Bitlisê di 2 Avrêl (Nîsan) 1914an de serhildana Gelemerî destpê kir û çend roj şûn de têk çû. Serekên serhildanê hatin îdam kirin
- Suleyman Bedirxan hat kuştin, Kamil Bedirxan reviya Rûsya û Hesên Bedirxan hat mişextkirin
- Şêx Abdusselam Barzanî reviya Îranê da ku wê demê Îran di bin dagirkeriya Rûsya de bû.
- Suleyman Nazîf ê ku di destpêkê de di «Kurd Teavvun û Terakkî Gazetesî» (Rojnameya Arîkarî û Pêşveçûn a Kurd- 1909) de nivîskar bû û bixwe jî kurdekî wîlayeta Xarpût bû, di sala 1914an de bibû waliyê Mûsil ,wî Şêx Ebdusselam îdam kir û bi avayekî teqes êdî raperîna Barzan qediya.

163/12

Encam

- Raperîna Şêx Ebdusselam , beşek ji serhildana «rêxistina kurd» bû û qonaxek girîng bû ji bo Rêxistina Kurd a di navbera salên 1908 û 1914an de
- Di rêxistina kurd de yekem car şêxek kurd (Şêx Ebdusselam) bi avayekî fermî dixwast ku di beşek Kurdistanê de zimanê Kurdî bibe zimanê fermî û perwerdeyê.
- Raperîna Şêx Ebdusselam her çiqas bi şêwazên netewî (xwesteka fermîbûna zimanê Kurdî û xweserîya Kurdistan) û bi têkiliya dewletên modern (Rûsya) pêk hatibiya jî ,di nav xwe de têgeha îslamî bi avayekî xurt dihewand.
- Şêx Ebdusselam her weha ji birayê xwe Mela Mustefa Barzanî bû mînakek şoreşî û sembolek xiyanetiya dewleta Osmanî da ku bixwe jî dibêje «min pişfî darvekirina keke xwe Şêx ebdusselam tu carî baweri li dewleta Osmanî û berdewamiya wê dewleta Tirk neanî»
- Silav û Rêz
- Dr. Sedat ULUGANA
EHESS